

Borba

Maribor, 1. septembra 1933

Leto I.

Posamezna številka Din 1.50 // Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—, za inozemstvo Din 10.— // Uredništvo in uprava: Narodni dom
Telefon 29-70 // Poštni čekovni račun 15.546 // Izhaja vsak petek // Oglasi po tarifi

Stev. 14

Vsekana je nova rana

USODEPOLNI BRZOJAVNI ODLOK GENERALNE DIREKCIJE DRŽAVNIH ŽELEZNIC, PO KATEREM JE SKRAJŠAN V VSEH DELAVNICAH IN KURILNICAH DRŽAVNIH ŽELEZNIC PO VSEJ DRŽAVI DELOVNI ČAS Z DANAŠNJIM DNEM OD 8 NA 7 UR, OB SOBOTAH PA NA 6 UR.

Železniške delavce, ki so že doslej komaj dihal pod težo današnjih razmer, ki so že danes na robu propada, je zadel nov udarec. Včeraj, 31. avgusta, so dobile vse delavnice in kurilnice državnih železnic po vsej državi brzojavni odlok od strojnega oddeljenja Generalne direkcije iz Beograda, po katerem se skrajša delovni čas s 1. septembrom od 8 na 7 ur, ob sobotah pa na 6 ur. Odlok o skrajšanju delovnega časa je za železniške delavce usodepoln. Iz bede in pomankanja, v katerem so doslej životali ob svojih pičlih prejemkih, jih je pahnil ta odlok naravnost v obup, v smrt. S skrajšanim delovnim časom jim je ob nizkih mezdah odvzeta zadnja možnost nadaljnega života. Z današnjim dnem so vsi železniški delavci izročeni poginu. Vsak posamezni delavec bo odslej naprej zaslužil od 100 do 250 dinarjev manj,

kakor doslej. In če pomislimo, da je prejemal doslej železniški delavec za svoje trdo delo od 450 do 900 dinarjev na mesec, potem je za vsakogar razumljivo, kaj čaka te ljudi v najbližji bodočnosti.

Da prikažemo gorje železniških delavcev vsaj v delni luči, ne moremo mimo progovnih delavcev, ki delajo že vse leto na mesec samo po 19, oziroma 18 od 25 delovnih dni. Ostalih 6 dni, oziroma 7 dni pa imajo brezplačni dopust. Računajmo, da zasluži progovni delavec, če dela polnih 25 dni, od 300 do 500 dinarjev neglede koliko ima otrok, potem dobimo rezultat, ki se nam zdi nemogoč in vendar je grenka resnica. In tem bednikom, ki so poročeni z lopato in krampom, je povrh vsega njihovega gorja ukinilo gradbeno oddeljenje ljubljanske direkcije še vse plačane dopuste, ki jih delavski pravilnik predvideva. Kot razlog za ukinitve zakonitega dopusta navaja gradbeno oddeljenje, da je na pravi preveč dela in premalo delavstva! Da to ni nobeden razlog, more razumeti najbolj človek. Na eni stra-

ni se pošilja delavstvo na brezplačni dopust, da se mu na ta način varčuje jemlje možnost skromnega zaslužka, na drugi strani pa se ga še tiših pravic, ki mu jih delavski pravilnik priznava.

Gospodje poslanci! Železniško delavstvo vas kliče ob dvanaesti uri! Ali boste dopustili, da bodo tisoči in tisoči vaših ljudi poginili od gladi? Kraljevska vlada! Ali ni bil železniški delavec med prvimi, ko je bilo treba braniti domovino? Ali ni bil on med prvimi, ki ti je poveril zaupanje in opravičeno pričakoval od tebe, da boš znala obvarovati pred katastrofo njegove interese? Rana, ki je znova vsekana, ne boli samo železniškega delavca, ta rana boli ves jugoslovanski narod, boli hudo zlasti nas ob meji, ki bomo s tem, da se je izročilo naše železniške delavce v naročje smrti, ponovno v prezirljiv in škodoželjen zasmeh našim sosedom.

(O vzrokih, ki so pripravili Generalno direkcijo do tega, da je znižala delovni čas, pa bomo spregovorili v prihodnji številki, ker hočemo biti brezobzirni v poročanju čiste resnice. Op. ured.)

organizacijo zadruga in z definitivnimi številkami priti pred člane. Ta doba je sedaj zadovoljivo dovršena in polagamo račun o osemnajstih poslovnih mesecih krize, kakršne svet še ni videl, in v kateri se je zadruga uspešno borila proti vsem šetako velikim težavam. Reorganizacija je toliko dozorla, da lahko v celoti provedemo sklep občnega zbora l. 1926. in preidemo od upravne polagomakstvarni decentralizaciji. Številke, ki jih navajam, so tedaj mišljene za dobo 18 mesecev ter predstavljajo vsoto petorice okrožij, ki od julija 1930 dalje že avtonomno poslujejo.

Načelstvo Konzumnega društva je po teh pisanih besedah hotelo najprej izvesti sanacijo in z definitivnimi številkami priti pred občni zbor. Bilanca je bila aktivna za 4870 Din 90 para predložena občnemu zboru. In kako je bilo dejansko stanje zadruga? Pasiv za ca. 6 milijonov! Kdo se je zmotil pri ocenitvah, ali načelstvo ali organ, ki je po nalogu državne oblasti izvršil revizijo? Izgleda, da je načelstvo samo dalo pravičen odgovor, ko je prosilo za moratorij!

Našim naročnikom

Današnji številki našega lista smo priložili čekovne položnice in vljudno prosimo vse, da nam nakažejo naročnino za mesec september. Posebej pa vljudno prosimo vse, ki so v zaostanku z naročnino, da nam isto zanesljivo poravnajo po priloženi položnici. One, ki so naročnino poravnali že do konca letošnjega leta, pa vljudno prosimo, naj izroče položnice svojim prijateljem in znancem, da se naroče na »Borbo«, ki je edini nacionalni tednik v bivši mariborski oblasti. Zavedajte se, da živi »Borba« edinole od naročnine in kakor ima dolžnosti do svojih naročnikov, tako imajo tudi naročniki obveznosti do nje. — Uprava »Borbe«.

Preselitev uredništva in uprave »Borbe«

Vljudno sporočamo svojim naročnikom in prijateljem ter vsej nacionalni javnosti, da sta se »Uredništvo in uprava Borbe« preselila iz Narodnega doma v Gregorčičevo ulico 26 (prilicje levo). Uradne ure uprave in uredništva so vsak dan, izvenredno nedelje in praznika od 8.—12. in od 15.—18. Telefonska številka 29-70.

Poziv nacionalni javnosti!

Deseti rojstni dan našega prestolonaslednika Petra, 6. t. m. bo svečano proslavljal naš narod. Manifestacijam se bo pridružil tudi naš Maribor. Na večer pred njegovim rojstnim dnem, v torek, 5. t. m. bo po mestnih ulicah slavnostni sprevod, ki se bo zaključil na Glavnem trgu pred rotovžem. Spreveda se bodo udeležila vsa nacionalna društva in predstavniki raznih oblasti. Pozivamo vse pokretaše nacionaliste, da se omenjenega spreveda zanesljivo udeležijo v čim večjem številu ter na ta način dokumentirajo svoje spoštovanje do našega kraljevega doma.

Kam plovemo?

Tragedija delavstva, ki je bilo v rokah socialnodemokratskih prvakov in odvisno od njihovih zadržnih in gospodarskih ustanov, je strašna. Strašna v moralnem in materialnem oziru. Ti politični marksistični apostoli so slovenskemu delavstvu oznanjevali nezmožljiv nauk o marksizmu in neobhodni potrebi razredne borbe delavskega stanu proti buržuaziji, če se hoče delavstvo otresti jarma meščanstva in kapitalizma. Pred vojno in tudi po vojni je vsak boljše oblečen človek bil za te prvake »škrice« in buržuji, ki ga je treba potepati. Oznanjali so boljše bodočnosti, novega boljšega človeka, enakopravnost in raj na svetu, ko pridejo oni do absolutnega gospodarstva. Zadržništvo so vpregli v svoj političen voz, samo njihove zadruga so bile prave, samo one so bile na čisti zadržni podlagi, vse drugo ni bilo nič.

Delavstvo je verjelo tem ljudem. Verovalo je v nje, pristopalo v njih strokovne organizacije, v njihove zadruga, plačevalo članarino in deleže. Šlo je celo tako daleč, da je vlagalo težko prislužen denar v zadruga, da bi si na ta način pomaglo gospodarsko in socialno, a obenem tudi pospešilo dosego dokončnih ciljev internacionalne socialne demokracije.

In kaj je doseglo? V tem težkem času, ko je ogromna množina duševnega in ročnega delavstva radi težkih gospodarskih prilik potisnjena v najobupnejšo borbo za

košček vsakdanjega kruha in eksisten-co sploh, je prišel strašen udarec od internacionalnih socialdemokratskih političnih in gospodarsko-zadržnih prvakov. Vse gospodarske organizacije so na tleh. Delavstvo je oškodovano za ogromne denarje, poleg tega pa v najtežjih trenutkih oropano svojih zadržnih in gospodarskih ustanov. V času, ko bi zadržne in gospodarske ustanove morale biti hrbenica in največja opora za delavski stan, ko bi se zadruga morale izkazati, da so pravilno izvajale izvršeno idejo zadržne samopomoči, so iste propadle. Propadle so, ne radi zunanega pritiska ali preganjanja s strani takozvanih

buržujskih krogov, nego radi lastne gnilobe in nezadržnega dela.

Stanje je še slabše, kakor smo ga opisali. Govori se, da je po nalogu oblasti že leta 1931. poseben strokovnjak izvršil revizijo. Po ocenah tega organa je že takrat bilo pasiv okoli 6 milijonov dinarjev, ki so bile krite samo s ca. 1.500.000 Din deležev. Med tem pa so se delali razni poizkusi in nerazumljivo je, kako je mogla biti predložena občnemu zboru l. 1932. aktivna bilanca. Še bolj čudno je, da je socialdemokratsko zadržno glasilo »Konzument« št. 9, a z dne 10. III. 1932 v pripombah k zaključku za 18 mesecev moglo zapisati sledeče: »Doba, o kateri polagamo račun, se je zakasnela za pol leta, ker je načelstvo hotelo še preje izvesti sanacijo, odnosno re-

Delavci, delavke! Nameščenci, nameščenke!

Volilna borba za Delavsko zbornico se je pričela. Volitve bodo v nedeljo 8. okt. od 9. do 17. ure na določenih krajevnih voliščih, ki jih bo v Mariboru osem, na obratnih voliščih pa, kolikor jih bo postavljenih, bodo volitve že v soboto 7. oktobra po končanem delu. Volilni imeniki bodo razgrnjeni v svrhu morebitnih reklamacij od 5. do 14. t. m.

Delavci, delavke! Nameščenci, nameščenke! Volitve v Delavsko zbornico so za nas eminentno važno vprašanje, kdo naj v bodoče odloča v Delavski zbornici kot razredni predstavniki vseh delavcev

in nameščencev? So plebiscit, ki bo odločil, ali bodo imeli Delavsko zbornico še nadalje v oblasti marksisti, ali pa jo bodo dobili v svoje roke nacionalisti! Do volj sramot in ponižanj je že pretrpel naš slovenski narod, naš ubogi mali slovenski človek. Ali boste dopustili, da vas bodo ti ljudje, prežeti z internacionalnim duhom, še nadalje zasmehovali in zapostavljali na lastni grudi! Na dan volitev, 8. oktobra, na dan plebiscita moramo s temi škodljivci našega naroda počeno in enkrat za vselej obračunati. Zatorej vsi v boj za naše pravice!

Odmevi ptujskih dogodkov po šestih letih v avstrijskem parlamentu

Na široko se je že razpisalo slovensko časopisje o ptujskih septemskih dogodkih in tako poživilo spomine na težke dni slovenskega naroda. Odbor za proslavo septemskih dogodkov v Ptuj je izdal »Spominski list«, v katerem so nanizani razni in točni zgodovinski podatki, ki nam živo pričajo o hudih narodnostnih bojih.

Objavljamo dodatno k vsemu še dva važna dokumenta iz nedavne preteklosti slovenskega naroda: hinavsko Ornigovo opravičilo in pa interpelacijo takratnega poslanca g. Brečiča, ki jo je po šestih letih predložil zaradi ponovnih napadov ob izbruhu svetovne vojne avstrijskemu parlamentu. Interpelacija, ki jo objavljamo v celoti, naj bo resen opomin tistemu Zentrichu na Bregu pri Ptuj, ki hoče biti danes čist in nedolžen pred slovensko nacionalno javnostjo.

Ornigovo hinavsko opravičilo

Stadamt der k. k. landesfürstlichen Kammerstadt Pettau, Z. 134/praes. Pettau, am 28. September 1908. An Herrn Franz Mahoritsch, Gastwirt in Pettau. Ich beehre mich Euer Wohlgeborn eine Abschrift des heute vom Gemeinderat in außerordentlicher Sitzung gefaßten Beschlusses, betreffend die heute von frevelnder Hand an Ihrem Gute verübten Schädigung mitzuteilen und ersuche, die Reparaturen vorzunehmen und die Herstellungskosten hierher zu verrechnen, da dieselben bei Regreß gegen die Schuldigen aus der Stadtkasse bestritten werden.

Der Bürgermeister:
Ornig, l. r.

Der Gemeinderat der landesfürstlichen Kammerstadt Pettau bedauert auf das Nachdrücklichste das von betrunkenen Burschen heute ausgeführte Bubenstück, verurteilt dasselbe mit Entrüstung, spricht seine Befriedigung über die sofortige Verhaftung und Abstellung der Täter durch das Stadamt an's Gericht aus und verfügt unter Einem die Schadloshaltung der durch diese Excesse Betroffenen.

C. kr. mestni urad ptujski. Gospodu Francu Mahoriču, gostilničarju v Ptuj. Čast mi je Vašemu blagorodju sporočiti prepis sklepa zadnje izredne občinske seje v zadevi škode, ki jo je povzročila na Vaši hiši zločinska roka in prosim, da popravite poškodbe in nam javite stroške popravila, ki jih bo krila mestna blagajna in jih iztirjala od povzročiteljev.

Mestni župan: Ornig l. r.

Občinski svet ptujski obžaluje dejanje, ki so ga izvršili pijani mladeniči in obsoja istočasno z ogorčenjem njih početje ter izraža zadovoljstvo, da so bili storilci takoj aretirani in po mestnem uradu izročeni sodišču. Obenem je občinski svet sklenil, da se mora vsa škoda poravnati.

Interpelacija poslanca Brenčiča

Že leta 1908 je bil župan Ornig z izjavami govori povodom glavne skupščine družbe Cirila in Metoda izval velike nacionalne izgrede proti Slovincem. Državne oblasti niso nastopile, dasiravno je bilo znano, da so mestni varnostni organi demonstrante vodili in jih podpirali. Isti Ornig je ne meneč se za dolžnosti kot župan dne 1. avgusta 1914. leta zvečer hujskal z balkona svoje hiše zbrano večinoma pijano fakinažo, kar je imelo za posledico, da se je ta druhal z godbo ptujskega »Knabenhorta« odpravila v ulico Vseh svetnikov, kar se sicer pri takih demonstracijah ni nikdar dogajalo. Pred hišo gostilničarja Mahoriča se je druhal ustavila in godba je zaigrala neko pesem (cesarsko pesem), ki je bila signal za napad. Z divjim kričanjem so obmetavali hišo s kamenjem in množica je skušala vdreti. Napad je trajal tja čez 11. uro ponoči v navzočnosti skoro vsega mestnega prebivalstva. Oddana sta bila tudi dva strela, nakar je dejal mestni stražnik Zentrich: »Tako, sedaj je pa že dosti.« Drugi dan je ljudstvo zopet napadlo hišo in metalo kamenje. Množica je s silo vdrla v gostilno in demolirala inventar. Nujna

prošnja za varstvo pri c. kr. okr. glavarstvu in pri magistratu je ostala brezuspešna. Končno je prišel famozni stražnik Zentrich v Mahoričevo gostilno in izjavil, da se je včeraj s podstrešja metalo kamenje na množico, kar pa je predrzna laž. Če bi se kaj takega res zgodilo, bi bile oblasti brezdvomno nastopile proti prebivalcem hiše. Na poziv, da naj množico pomiri, je stopil Zentrich k oknu in se smejal ter komaj slišno rekel — »Dajte no mir«. Sedaj je spoznala rodbina Mahorič, da je v Ptuj brezpravna in da se z njo lahko zgodi karkoli. Zbežala je v Maribor. Ko se je rodbina čez nekaj dni vrnila, so ji na magistratu odkrito rekli, da je boljše, če vse proda in se daleč proč preseli, ker se madež na njih imenu ne da zbrisati. Župan Ornig je rekel dobesedno: »Pojdite vi in vaši otroci vendar k vašim Srbom.« Gospa Mahorič je začudeno vprašala, kakšna sramota je pač to, ki jo ima na svoji vesti. Gospod Mahorič je bil že 4. avgusta aretiran, izročen c. kr. okr. sodišču v Ptuj in od tam izročen c. kr. domobr. sodišču v Gradcu. Dame, to so mati in njeni dve hčeri, so morale ostati na ptujskem magistratu 8 dni. To je bil obupen položaj za uboge žene. Med divjimi renegati, ki niso hoteli povedati niti besede, kam so zaprli očeta, so morale poslušati namigavanja, da take ljudi po navadi ustrelje. G. Mahoriča so imeli 72 dni v Gradcu v zaporu ter ga nato brez obravnave izpustili. Druga ni bil ničesar zagrešil, kakor da je bil Slovenec. To pa zadostuje gg. Ornigu, uradnemu vodji Gürtlerju in c. kr. okr. glavarju Netoliczku, da zasleduje nedolžne ljudi. Tudi župana v Hajdini je zadel ista usoda ter je bil več kakor dva meseca zaprt.

Ko so se ga, in gđ. Mahorič čez 8 dni vrnile domov, so našle tam vse razdejano. Okna so bila razbita, vrata zlomljena, inventar polomljen, pohištvo v stanovanju poškodovano, vse sobe so bile polne kamenja. Gostilna je ostala na ukaz mestnega urada od 4. avgusta do 15. oktobra 1914 zaprta. Ni treba posebej pripominjati, da c. kr. oblasti niso ganile niti s prstom, da bi našle zločince z dne 1. avgusta 1914 (S. G. Z. 545/14 okr. sodišče v Ptuj). Saj bi morale položiti pred vsem roko na intelektualnega povzročitelja, t. j. na župana Orniga. Naj to pripomnim, da je bil glasom akta c. kr. okr. sodišča v Gradcu (G. Z. U. 613/14) sodiščem podan aktiven dokaz o krivdi funkcionarjev mestnega urada v Ptuj, vendar pa so sodišča šla preko tega, kar je popolnoma naravno, ker so vsa odločilna mesta zasedena od somišljenikov Orniga. Medtem je bila rodbina Mahorič izpostavljena raznemu nadlegovanju. Od nemških nacionalcev nahujskani pouličnjaki so metal kamenje dan na dan na dvorišče, stražnik Zentrich pa je odklanjal vsako pomoč. Žene niso smele sprejemati nobenih posetov, in ko je nekega dne slučajno neka gospa pri njih prenočila, so grozili z novimi hišnimi preiskavami. Da osovraženo rodbino še bolj ponižajo, so ji postavili vojaško stražo pred hišna vrata. Ko so se žene po dolgih mučnih tednih zopet pokazale na cesti, so jih sprejeli nemški nacionalci z ostudnimi psovkami.

Tudi žena ptujskega odvetnika dr. Toneta Gosaka je bila izpostavljena hudemu nadlegovanju. Ko je druhal demolirala napis na njegovi pisarni, se je vršila v pisarni in stanovanju hišna preiskava in brez vsakega povoda so aretirali pisarniškega uradnika. Uboga žena je zbežala k svojemu možu v Ljubljano. Ko se je vrnila, jo je na kolodvoru pričakovala druhal in jo opljuvala, psovala, žvižgala ter celo dejanski napadla. Stražnik Zentrich je vse to mirno gledal in ni interveniral. Dama se je zatekla v pionirsko vojašnico in kmalu nato sta prišla uradniški predstojnik Gürtler in stražnik Zentrich za njo ter jo pozvala, da naj zapusti Ptuj, nakar se je ona takoj vrnila v Ljubljano. Vse to je bil odredil župan, ki je pozneje izjavil ge. Mahoričevi, ko se je kot mati ge. Eme Gosakove pritožila: »Če bi se ne bila odpeljala, bi jo z odgonom poslali v Konjice, kamor je

njen mož pristojen.« Maščevalnost Orniga je šla še dalje. Kot župan in šef politične oblasti prve instance je izdal o svojih žrtvah kar najneugodnejša spričevala. Izrekel je nedokazana pavšna sumničenja o njih mišljenju. Tako spričevala je poslal o odvetniku dr. Gosaku vojaški oblasti in o g. Mahoriču ter o županu v Hajdini g. Grahorju c. kr. domobr. sodišču v Gradcu. Vzame se naj vpogled v kazenske akte graškega okrajnega sodišča (U. I. 613/14), zasliši naj se vsa tako težko prizadeta rodbina Mahorič, ki bo morala za vsako dejstvo navesti še posebne priče, tako trgovskega pomočnika I. Rajšpa, organista Šentjurca, služ-

kinjo Nežo Strmškovo, hišno posestnico Seidlovo, vsi v Ptuj.

Po vsem tem se vprašamo, ali so take razmere v pravni državi sploh mogoče? Ali morejo taki obč. funkcionarji in župani ter c. kr. državni uradniki le en dan ostati na svojem mestu? Vprašamo gg. ministre, ali so jim ti dogodki znani, ali hočejo izvesti proti krivim funkcionarjem, v prvi vrsti proti županu preiskavo v svrhu kazni radi ščuvanja na javno nasilje, zaradi zlorabe uradne oblasti, zaradi izsiljevanja in utesnitve osebne svobode? Ali more vlada prevzeti odgovornost, da po vseh teh dogodkih, ki so dobro znani vsem prebivalcem mesta in okolice Ptuja, ostane oblast v občini zlasti varstvena služba, v rokah takih ljudi? Ali je vlada pripravljena dati popolno zadoščenje težko oškodovani rodbini, zlasti nedolžno zaprtima gg. Mahoriču in Grahorju.

Voditelja razgrajatev 13. sept. 1908 v Ptuj:

Dr. AMBROSCHITZ, bivši magistratni ravnatelj, sedaj v Celju.

Dr. A. PLACHKY, bivši odvetnik v Ptuj.

Glavni krivci:

Dr. BRATANITSCH, profesor v Nišu.

MARINC FRANC, davčni uradnik v Ljubljani — (Marinca so imenovali »Rathausfranzl«!).

WEDERNEG (Vedernjak) ml., železn. uradnik, Ljubljana.

JUGOVETZ FRANC, uradnik pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev.

JURSCHEG, sotrudnik tvrdke Reinhardt — Ptuj.

WRESSNIGG ML., uradnik pri »Vorschußverein« (predjemno društvo) — Ptuj.

Dr. KALB ADOLF, uradnik pri »Vorschußverein« — Ptuj.

FÜRTHNER JOŽEF, pek — Ptuj.

HELLER, sotrudnik tvrdke Slawitsch & Heller — Ptuj.

SLAWITSCH LEOPOLD, trgovec — Ptuj.

Dr. BLANKE OTO, odvetnik — Maribor.

DEUTSCHBAUER OTMAR, šofer — Ptuj.

SCHARNER ALBERT, trgovec — Ptuj.

KASIMIR JOSIP, trgovec, Haloze (Turški vrh).

ORNIG JOSIP ml., sedaj inženjer v Avstriji.

MURSCHETZ, kamnosek — Ptuj.

MURSCHETZ pri Stiegerju — Slov. Bistrica.

ANTOLIČ, trg. poslovodja pri Stiegerju — Celje.

KRAMBERGER KARL, učitelj, sedaj v Avstriji.

SORKO, slikar — Maribor.

RAKUŠA, slikar (baje umrl).

VASTIAN HENRIK, bivši poslanec (umrl).

Ptujski spomini

Gospod Zentrich, stražar na Bregu pri Ptuj, Vi se še niste umaknili — izgleda, kakor bi Vi še danes mislili, da ste ravnali prav, ko ste delali gorostane krivice našemu zavednemu narodnemu življu v predvojni dobi. Ali ste tudi naslednje pozabili:

10. junija 1910 je odprl Vinko Simonič v Ptuj delavnico za izdelovanje glasbil, ter obesil nad lokal naslednji napis: Vinko Simonič, izdelovalec godbenih inštrumentov.

Že drugi dan ste prišel k njemu z besedami: »Wer heisst hier Simonič? Was haben Sie do draussen hängen? Wissen Sie nicht, dass keine windische Tafel auf der Strasse hängen darf? Nehmen Sie tos sofort herunter, sonst werden wir Ihnen die Pudi schperen.«

Nadaljevanje in posledice:

Simonič, kot zaveden slovenski obrtnik, je snel svojo ploščo, ni pa hotel napisati iste v Vaši željeni germanščini, temveč je naslikal na ploščo harmoniko, kitaro in gramofon ter pripisal še zraven samo: Vincenc Simonič.

Vas, gospod Zentrich, je ta Simonič kratkomalo potegnil, ko ste morali potem, mesto da bi lahko čitali pri njem blaženi »Instrumentenmacher«, gledati njegov naslov v slikah, katere so bile v nemščini in slovenščini popolnoma enake. Vi ste začeli proti njemu gojiti smrtno nemčurško sovraštvo.

V decembru istega leta je imel Simonič nesrečo. V njegovi delavnici je izbruhnil ogenj. On sam je takoj klical gasilce po policiji, ki je bila pod Vašim nadzorstvom. Kakor hitro pa ste bili obve-

ščeni, da gori pri Smoniču, se je telefonska zveza prekinila in so gasilci dospeli pol ure pozneje na kraj požara.

Vi, gospod Zentrich ste pa takoj aretirali g. Simoniča, ter ga osumili, da je podtaknil ogenj. Simonič je bil nato 6 tednov v preiskovalnem zaporu, predno je dokazal svojo nedolžnost. Vse njegove stvari, ki so ostale od požara še nepoškodovane ali rabljive, pustili ste Vi, gospod bivši policijski nadzornik brez vsakega nadzorstva, da so se iste kratkomalo pokradle oz. bile so vsakomur na razpolago. Kratkomalo, ko je bil Simonič oproščen in izpuščen na svobodo, bil je popolnoma oropan svojega orodja in vsega svojega premoženja.

Vi pa ga niste oropali na tako nesramen način le njegovega premoženja, Vi ste mu oropali njegovo čast, oropali njegov kredit in ste mu oropali vso njegovo nadobudno bodočnost.

In Vi še ne razumete, da je zadnji Vaš trenutek, da se umaknete. Vi sami kličete, da se ljudstvo samo nad Vami maščuje? Sedaj bodite junak in recite: »slovenski narod, žalil sem te nisem vreden tvojega kruha.«

BRATJE! Ne pozabite, da kapitalist ne more biti nacionalist, ker mu je kapital več ko narod!

Širite BORBO!

Polom marksističnih železničarjev v Sloveniji

Tudi marksistični železničarji v Sloveniji so s polomom »Konzumnega društva« oškodovani. Obe zadrugi pod imenom »Splošna gospodarska poslovalnica« v Ljubljani in Mariboru sta morali likvidirati. Ob likvidaciji bivše uradne aprovizacije državnih železničarjev »Gospodarske poslovalnice bivše južne železnice« l. 1927., so socialdemokratski železničarji v Ljubljani ustanovili zadrugo pod imenom »Gospodarska poslovalnica uslužbencev državnih železnic«. Za predsednika je bil izvoljen upokojeni bivši revident Josip Kitec. Zadruga radi pomanjkanja sredstev prvo leto sploh ni poslovala. Po enem letu pa so sodrugi sklicali izreden občni zbor, baje brez vednosti predsednika, spremenili ime v »Splošno gospodarsko poslovalnico« ter pričeli s prodajo »manufakture«. V poslovnih zvezah so bili s »Konzumnim društvom« in Produkcijo. Ustanovili so nato tudi filialo v Mariboru.

Delež je bil prvotno 5 Din. Manufakturo so prodajali proti takojšnjemu plačilu in na kredit. Na diktat marksističnih svetovalec se je med slovenskimi železničarji razpredla ogromna agitacija, da morajo vsi sodrugi državni železničarji kupovati samo v svoji zadrugi. Kupčija ni šla. Vzroki so bili isti kot pri Konzumnem društvu. Nič lastnega kapitala, vse blago ali od Produkcije ali od grosistov na kredit in v komisijo. Čez nekaj let se je mariborska filiala pretvorila v samostojno zadrugo. Baje na diktat marksističnega »Ujedinjenega Saveza železničarjev Jugo slavije« in njegovega glavnega tajnika. To pa radi tega, ker je filiala v Mariboru bila pasivna in ni krila režije. Ti zadržniki so trgovali, dokler je prihajalo blago potom Konzumnega društva in Produkcije. Po polomu Zadrugne banke pa je bil konec fraz o zadrugištvu, nesebičnosti in delu za slovenske državne železničarje. Obe zadrugi sta bili visoko pasivni. Da se prvaki rešijo, se je izvršila najprej likvidacija zadrug v Mariboru. Zalogo manufakturnega blaga je odkupila Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev v Mariboru za 165.000 Din. Deleži članstva so izgubljeni, dolžnike, slovenske državne železničarje, nastavlence in delavce, pa izterjujejo razni advokati. Vzlic vsemu pa izguba ni krita; raznašajo se govornice, da je Konzumno društvo izgubilo s to zadrugo okoli 260.000 Din!!!

Tudi v Ljubljani je nato marksistična železničarska zadruga morala likvidirati in se likvidacija baje vleče še sedaj. Blago se je nekaj časa odprodajalo v zadruginem lokalu na Miklošičevi cesti, letos pozimi pa so bili menda zadnji ostanki prenešeni v poslovne lokale socialističnih organizacij v Delavski zbornici, tudi v Ljubljani na Miklošičevi cesti. Govore, da je Konzumno društvo tudi pri tej zadruzi prizadeto za ogromno vsoto 800.000 Din. Nekateri celo trdijo, da so takozvani voditelji Saveza pri Konzumnem društvu to likvidacijo izsilili zato, da tudi oni participirajo na odpisu 1 milijona pri Zadrugi banki in 2 milijonih brezobrestnega posojila od banske uprave, katere vsote je Konzumno društvo doseglo pri likvidaciji Zadrugne banke.

Kaj je z deleži, kaj z jamstvom, kaj z dolžniki, ki zadrugi dolgujejo za kupljeno robo? Najbrže je rešeno na isti način kakor v Mariboru, samo, da je izguba Konzumnega društva toliko večja.

Ta polom so zagrošili prvaki takozvanih socialističnih železničarjev v Sloveniji, ki so obenem tudi prvaki strokovne organizacije. Niso tega storili radi nevednosti, nego po diktatu marksističnih internacionalnih doktrin. Še dandanes pa se ti ljudje širokoustijo na železnicah in propagirajo neizprosno borbo proti buržuaziji in nacionalnim sotovaršnim, ki jih proglašajo za izdajalce delavskega stanu. Ti ljudje so državni uslužbenci in vendar lahko uganjajo take stvari!?

Kedaj bo konec tega? Kedaj pozovejo slovenski železničarji te ljudi na odgovor, ker so osramotili ugled in dosežani sloves slovenskih železničarjev? Ali so ti ljudje še sploh mogoči, ali zaslužijo, da se jih prišteva med slovenske železničarje? Ne, ne zaslužijo! Z lažmi, zavijanjem in tudi terorjem pridigajo med slovenskimi železničarji marksistične fraze, zahtevajo v strokovni organizaciji ogromne članke prispevke za boj, baje proti korupciji nacionalnih organizacij, ki so hlapci buržuazije! Sami pa dejansko delajo proti življenjskim interesom celega stanu, oškodujejo železniško delavstvo in nastavlence, če le morejo. S polomom obeh zadrug so slovenski železničarji oškodovani za velike zneske, poleg tega pa še osramočeni, ker so marksistični prvaki oblatili zadrugo idejo samopomoči in s poslovanjem v obeh zadrugah dokazali, da so največji škodljivci za železničarski stan. Nacionalisti, kje ste? Ali ne boste napravili konec taki nemoralni? Narod in država zahtevata to od vas, zato na delo!

Vrnite pobegle milijarde!

Vsak posameznik, vsi sloji in vse države se borijo z gospodarsko krizo. Sklicujejo neštevilne sestanke »gospodarskih strokovnjakov«, predvsem pa diplomatov, ki se na dolgo in široko posvetujejo, kako bi rešili človeštvo te more, ki mu pije kri in ga ugonablja vedno bolj. Pa vse skupaj ne zaleže prav nič. Kriza živi in se razvija dalje, ne oziraje se na svoje diplomatsko-strokovnjaške nasprotnike, ki se niti ne morejo zediniti, s kakšnim orožjem bi se lotilo te zveri. In tako ostaja lepo vse pri starem. Nas davi kriza od dneva do dneva hujše, mi pa se zvijamo pod njenimi kremplji in čakamo odrešitve ali pa pogina. Hočemo dela in zaslužka! Dela pa ni, ker ni denarja. Zato tudi ni zaslužka.

Pravijo, da je naša Jugoslavija velika in prirodno silno bogata. Vsega ima dovolj. Lahko bi preživljala sama še najmanj trikrat toliko ljudi, kakor jih ima sedaj. Pa še dobro in človeka dostojno bi jih zamogla prehraniti, in sicer brez vsake krize. Še potem, če bi se število prebivalstva potrojilo, bi bilo lahko pri nas dovolj dela in jela. In to je resnica, ne pa prazne besede!

Za dviganje prirodnih bogastev, ki jih hrani naša zemlja, je pa potreben denar, kapital. A tega ni. Pri nas čakajo izvršitve obširna javna dela: lu-

ke, ceste, železnice, regulacije rek itd. Vse to bi dalo ljudem za leta in leta dela in primerne zaslužke. Seveda, če bi bil denar. Ker pa tega ni, zato leži vse naše prirodno bogastvo mrtvo, in nujno potrebna javna dela čakajo, da kriza mine. Med tem pa se množijo tisoči in tisoči ročnih in duševnih brezposelnih in propadajo. Vse to pa radi pomanjkanja gotovine, denarja!

Kje pa je vendar naš denar? Saj ga je bilo še pred tremi, štirimi leti dovolj. Banke in razni drugi denarni zavodi so bili z njim dovolj založeni. Ljudje so jemali posojila, vlagali in vračali. Denar je cirkuliral in oplojeval vse naše gospodarstvo. Zdaj pa je povsod silno pomanjkanje tega gospodarstva oživljajočega in oplojujočega sredstva. Celo država sama se mora težko boriti, da dobi vsaj neohodno potrebna sredstva za funkcioniranje svojega upravnega aparata.

Pravijo, da ljudje tiščijo denar doma v nogavicah in blazinah. Ker so izgubili zaupanje v denarne zavode, ga ne nalagajo več, ampak ga hranijo doma, da jim je naposled čisto ukraden ali zgori, ali pa pridejo na kak drug način ob njega. To je neki pravi vzrok pomanjkanja gotovine. Zato so prišle banke in denarni zavodi v težkoče.

Deloma je to tudi resnica, a samo deloma. Zakaj naš povprečen mali človek in hranilec je imel majhne vsote naložene iz enostavnega vzroka, ker večjih niti ni imel. Navadno je nalagal le to, kar si je takorekoč pritrgal od ust, kar je pristradal. In ko se je pred nekaj leti zamajalo naše gospodarstvo ne toliko iz pravih gospodarskih, kakor pa iz političnih vzrokov, takrat se je zbal tudi naš mali hranilec za pristradane dinarčke in jih dvignil v napačnem mnenju, da je denar bolj varen doma, nego v hranilnici. A vse to so bile le majhne drobtinice, ki niso mogle imeti odločilnega vpliva na splošni denarni trg. Morda je bilo le nekaj milijončkov, ki so jih tisoči in tisoči malih hranilcev odtegnili na ta način le začasno javnemu prometu. Ti milijončki pa so tekom zadnjih let zopet več ali manj našli pot sicer ne toliko v denarne zavode, kakor pa med ljudi, ker je bila sila in potreba.

Tako je delal v tistem kritičnem času v svojem strahu in trepetu za

težko prisluženi prihranek naš mali človek. Kaj pa so delali takrat naši denarni mogotci, kapitalisti in razni vojni in povojni dobičkarji? Ti so dvigali pravočasno stotisoče in stotine milijonov ter jih skrili ne doma, ampak v inozemstvu. Na tak način so odtegnili našemu gospodarstvu velike vsote, ki gredo brez dvoma v milijarde. Tega denarja nam manjka sedaj, da se naše gospodarstvo ne more prav oživetiti, da leže naši naravni zakladi mrtvi, da ne moremo izvršiti večjih javnih del. Zato ni seveda ne dela in ne zaslužka.

V inozemstvo pobegli kapital je naš. V naši državi je bil pridobljen in nakopičen, žulfi našega delavca in obrtnika se ga drže. Zato se mora zopet vrniti v našo državo. Zato je v interesu države same, kakor tudi v interesu delovnega ljudstva, da najde država pota in sredstva ter prisili posestnike našega kapitala v inozemstvu, da se ta kapital vrne domov!

Ob meji...

Naš narod ob meji je prepuščen samemu sebi. Le redko se zgodi, da obišče našo mejo večja družba slovenskih izletnikov. Obiskujejo pa naše kraje ob severni meji razni avstrijski šovinisti, ki preračunano iščejo stikov z našim obmejnim ljudstvom, ga podpihujejo in mu pripovedujejo, da se bodo vrnili časi, ko bo zopet vse po starem. Sosedje vabijo naše ljudi na svoje prireditve in jih na teh prireditvah napajajo z novimi nadami in upi. Naš narod ob narodnostni meji je mnogo trpel že pred svetovno vojno. Da se razmere niso veliko spremenile, to nam pove naše učiteljstvo, ki je prav tako prepuščeno svoji moči in ki se za boro plačilo trudi in vzgaja našo mladino v strogem nacionalnem duhu. Za svoje nesebično narodno izvenšolsko delo pa ne prejema niti moralne pomoči. Naj bi pogledali tisti, ki bodo morali dati odgovor, samo za hip preko meje, pa bi videli, kako vse drugače je tam preskrbljeno učiteljstvo, kako so oskrbovane šole in koliko se žrtvuje za vzgojo mladine! Pa tudi v vseh drugih pogledih je drugače. Lepe ceste, kraji so zvezani med seboj z ugodnimi prometnimi sredstvi, skratka, iz vsega se vidi posebna skrb za obmejno ljudstvo, ki ga stalno obiskujejo večje skupine izletnikov iz centrov in dvigajo njegov ponos in njegovo zavest vkljub težkim časom.

Za naš narod ob meji pa se ne briga naša vlada, ne brigamo se sami. Ne vlada in ne mi nimamo smisla za narodno obrambno delo. Ne moremo si predstavljati, kako mislijo vzgojiti naš obmejni narod ti naši salonski nacionalisti, ki jih vidimo sicer ob vsaki priliki na patriotičnih paradah? Slišimo jih modrovati po kavarnah in gostilnah in obešati narodnost na veliki zvon. Nikdar pa jim ne pride na misel narod ob meji in njegova žalostna preteklost ter nič boljša sedanjost. Ti ljudje zahtevajo od našega ljudstva na meji narodno zavest, nikdar pa se ne spomnijo, da bi ga bilo treba vsaj tu in tam obiskati ter mu pokazati, da imajo zanj srce in mu nuditi tolažbe. Vse kar ima naša vlada za naš obmejni narod je to, da mu dopušča prosto prekoračenje meje. Nerazumljive pa so nagrade, ki jih prejema naše obmejno učiteljstvo za svoje požrtvovalno delo. So to okrožnice, v katerih se učiteljstvo opozarja, da je treba ob meji nastopiti bolj energično za varstvo naših narodnih pravic. In so gospodje, ki brezbrizno zničujejo z ramami in izjavljajo, da ne morejo verjeti, da bi bilo na meji res tako hudo in tolažijo narodne delavce s tem, da gledajo vso stvar prečno. Kdaj se bodo zdramile naše oblasti? Kdaj se bomo prebudili mi? Najbrže takrat, ko bo že vse prepozno!

Če hodi naš nacionalist ob Muri, mu udarjajo na uho razne nemško-nacionalne izzivalne pesmi iz gostiln na drugem bregu. Težko mu je pri srcu, ko vidi, da je na naši strani vse lepo mirno in tiho ter vdano v božjo voljo. Nehote stisne pest in iz njegovih ust se izljuje kletev nad tistimi, ki nosijo vso krivdo brezbriznosti in omalovaževanja. Imamo razne organizacije, ki imajo v svojem programu začrtano tudi narodno-obrambno de-

lo, imamo organizacije, katerih ves program je narodno-obramben, toda te organizacije po prevratu do danes še niso mnogo storile. Zato pozivamo sedaj, ko je še čas, naše rodoljube in naše oblasti, da se zganejo in prično ob meji z delom ter izdatno podpro nacionaliste, ki se bore za naše pravice na meji in so pripravljeni dati vse svoje sile na razpolago svojemu narodu!

Nacionalisti, naša sveta dolžnost je, da pogosto obiskujemo našo mejo ter moralno podpiramo naše ljudstvo na meji. Nasprotnikom pa pokažimo, da je to naša zemlja, ki je ne damo za nobeno ceno!

Tudi g. Petejan je eden tistih...

Ko je treba marksiste barvati z jugoslovanskimi barvami, je g. Petejan, ki je bil nekoč narodni poslanec in je danes uradnik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru, prvi, ki se trka na svoja prsa in se zaklinja, da so njegove ovčice, kolikor jih še ima v svojem internacionalnem hlevu, prav tako dobri jugoslovanski državljani, kakor vsi drugi. Če je dosleden apostol Marxovega nauka, naj nam pojasni, zakaj je letos, ko so se zbirali podpisati za deklaracijo vdanosti našemu kralju in državi kot predsednik »Saveza privatnih nameštelnika Jugoslavije, podružnica Maribor« odločno odklonil podpis te deklaracije?? Gospod ban, ali smatrate tega človeka za vrednega, da zavzema v javnosti kako funkcijo, da je uradnik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev in da sedi kot odbornik v mestnem občinskem svetu mariborskem?

Radovedni smo, kaj bi se zgodilo če bi bil kak javni funkcionar - nacionalist odklonil podpis? Kaj pravi k temu gosp. Vrisk, ki se udeležuje v vseh nacionalnih organizacijah, pri Narodni obrani, pri Sokolu in drugih ter je obenem glavni funkcionar društva, ki mu predseduje g. Petejan.

Privoščite svojemu bližnjemu vsaj solnčnih žarkov

Naravno je, da hrepenimo po dobrih starih časih, po zabavi in veselju in, da nam je vse zoprno, kar kvari življenje. Zato si lahko mislimo, kako težko stališče ima društvo, ki se bavi s programom žalostnih razmer, nas odvrača, oziroma prekinja v udobnem in veselem življu ter spominja na naše sobrate in sestre, ki trpijo pod morilko jetiko. Ker ne smemo nikdar pozabiti, da sledi kaj rada za veseljem žalost, tudi ne smemo biti preveč sebični in privoščimo vsaj par solnčnih žarkov onim, ki so teh najbolj potrebni. Veselje vam bo slajše in utrnili boste marsikatero solzo, ako se spomnite, da pobira v Mariboru inkasant »Protituberkulozne lige« vsak mesec takozvani protituberkulozni dinar. Izven Maribora v področju lavantinske škofije priredijo protituberkulozni dinarski dan vsi župni uradi. Naj nihče ne prezre obeh akcij!

Za osamosvojitv slovan- skega filma

Vseslovanska misel, odnosno misel čim večjega in tesnejšega zblizanja med jugoslovanskim in češkoslovaškim narodom, bodisi gospodarsko ali kulturno v teh težkih povojnih časih — ta misel skupne od pomoči je zaživela v času mojega bivanja v prestolnici, bratskega čehoslovaškega naroda, v prekrasni veliki Pragi. Zato naj bodo napisane te skromne vrstice z željo, da ta ideja, ta misel zaživi v vseh Jugoslovanih. Mnogo se je in se piše o trgovinskih pogodbah, o političnih zvezah in naša vlada, kakor tudi čehoslovaška z g. dr. Benešem na čelu je storila veliko, da se nas vsaj v velikem svetu politično upošteva. Toda potrebno je, — in na nas vseh je ležeče, da to delo podpiramo in izpopolnjujemo na raznih poljih, kakor kdo ve in zna.

Kolike so kulturne vrednote našega naroda, koliko vrednote imajo Čehi in Poljaki na gledališkem polju, v filmu in književnosti v njihovih ustanovah (Slovanski ustav), o tem se pri nas, kakor pri njih o nas, jako malo ve, in vse premalo in prepovršno propagira. Čehi so se z največjo energijo vrgli na delo v zadnjih letih za svoja gledališča s parolo: **Proč z germ. vplivom osamosvojiti umetnost!** In to so tudi v dejanju storili z denarnimi podporami, tako da danes češko narodno gledališče po svoji opremi in umetniški kvaliteti stoji v vrsti z najboljšimi nemškimi gledališči. Druga velika naloga, ki so si jo stavili Čehi s pomočjo Poljakov, je postaviti si hočejo svoj lastni narodni film. Generalni tajnik čehoslovaške filmske »Unije« v Pragi g. Jauris, mi je o teh načrtih dal dragocene informacije.

Praga ima filmski atelje na Barandovu, ki se lahko meri po svoji opremi celo z berlisko »Ufo«. Filmanje v ateljeju stane na dan do 30.000 Kč. Potreben je torej kapital! Da se premagajo te težkoče, se je ustanovila predlanski Č.F.U. »Češka Filmove Unija« z nalogo, da združi vse sile, umetniške in finančne ne sa-

mo v češki republiki, marveč tudi, da si pridobi pomoč v Jugoslaviji in Poljski. Pridobila si je finančne kroge, kakor tudi svojo vlado ter umetniške kapacitete in režiserje kakor: gg. Lamača, Inemana, Mainharda, Vlasto Buriana, Andrakovo, ter poljske filmske funkcionarje za sodelavce v skupnem delu. Velika je ta zamisel, ki je že rodila lep uspeh. Zato hoče »Unia« tudi pritegniti in zainteresirati jugoslovansko občinstvo ter naše finančne in umetniške kroge.

Češki filmi v nemški izdelavi se ne kupujejo naravnost od Čehov, marveč preko dunajskih židovskih agentur, ki si polnijo z našim denarjem svoje žepe. Da je to sramota — pravi g. Jauris — to je treba poudariti in povedati našim v Jugoslaviji o tem odločujočim ljudem. — Nemškega kiča imamo dovolj. Ali niso naše narodne pesmi in spevoigre vredne toliko kot madžarske in nemške opere? Ali ne bi mogle priti na platno in v zvok med češko in poljsko publiko v našem ali njih jeziku? In naša dramska literatura? Kaj srbski »Kraljevič Marko« in naš Finžgar »Pod svobodnim solncem«, ali si moremo želeti in misliti boljši manuskript za film? In naši umetniki? Ali so naši manj vredni od drugih, n. pr. nemški? Ali naši ljudje ne bi znali postaviti tri ali štiri verzije filma, kakor jih ima »Unia« v načrtu (češki, poljski, srbohrvatski in morebiti še francoski ali nemški)? Obupno je že, kako se potapljamo v prav germanskih filmih.

Ideje in načrte bratske Prage, ki stremi za napredkom, bi morali presaditi tudi na našo zemljo. Zainteresirati bi morali naše občinstvo, naše finančnike, naše gledališke umetnike. V tem bi bil naš izhod. Tako si pomaga češki igralec, ki se v filmu približuje najširšim plastem naroda. O ateljejih na Barandovu in njihovih tehničnih napravah ter o organizaciji pa drugič kaj več. — m. f.

vrh, ki se ga je udeležilo nad 100 tovarišev in tovarišic. — Zbor je bil v sladkovrški šoli ob 15. uri popoldne in je bil nad vse sijajno obiskan: Otvoril ga je šolski upravitelj tov. Jakopec, ki je pozdravil vse navzoče delavstvo, posebno pa goste iz Maribora. Pozval je vso delavstvo, naj se strne v močno organizacijo, ki je edina možna ščititi interese delavstva. Nato je poročal o smotrih organizacije predsednik NSZ iz Maribora tov. Bajt, za njim pa je izpregovoril tov. Tumpej. Navzoči so živahno pritrjevali besedam govornikov. Kot glavni govornik pa je nastopil tov. Vojska, ki je v jasnih besedah prikazal sedanj položaj delavstva,

njegove zahteve in sedanje uspehe.

Pristopilo je k organizaciji vse delavstvo in je tako tudi tukaj za vedno padla nekoč tako močna trdnjava internacionalcev. Nato je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Ivan Divjak, tajnik Jože Leopold, blagajnik Jože Majerhofer; odborniki: tov. Anton Lilek, Dora Muhičeva, Jože Nekrep, Anton Pukl, Stefan Breg, Alojz Kavran; nadzorni odbor: tov. Korol Jakopec in Mihael Tarnenko. H koncu je pozdravil občni zbor še obratovodja tov. Kukec. Vzpodbujal je delavstvo, naj se organizira v nacionalni organizaciji in naj dela v njen dobrobit.

MLADI UTRIP

Očitki lete z vseh strani: Mladina ne ve kaj hoče, nima nikakršnih idej, nikakršnih smernic za življenje. Da povemo onim, ki nasedajo tem lažem, da ni res tako, da prepričamo one, ki nehoti trobijo take izmišljotine v svet, da so na napačni poti in, da zavežemo enkrat za vselej jezike onim, ki zabubljeni v svojem samoljubju nočejo priznati naprednosti mladine, se oglašamo danes prvič v »Borbi«. Prvič, a ne zadnjič! Premočno nam utripelje naša mlada srca in dati moramo duška temu utripanju.

KAJ HOČEMO?

Dobrega človeka, krepke značaje, ljudi, katerih prepričanje se ne bo obračalo

po smeri vetrnice, ki jo sučejo najmanjša sapice. To bi radi in mislimo, da je dovolj jasno povedano.

Da pa bomo mogli doseči ta ideal, se bomo posluževali vseh pravic, ki nam mladim pritičejo. Mnoge teh nam kratijo: za te se bomo borili in si jih tudi priborili!

Eno veliko pravico še imamo, namreč to: zahtevamo od starejših, naj so nasproti nam bolj prijatelji kot so bili doslej in, naj ne pozabljajo venomer, da se bodo morali počasi umakniti nam, ki nastajamo! Če hočete socialno čustven naslednikov, bodite sami socialni!

Upoštevajte to, pa boste lahko veselili mladih utripov!!

Pismo abiturienta

Zopet se bo zgrnil v našem mestu mladi dijaški svet in začel ostriti uma svetel meč. Prijetno bodo zopet oživele mariborske ulice, saj bodo prišli študentje sveži, polni življenja in z novim veseljem do učenja.

Veseli, pravim, bodo prinesli s seboj. To povdarjam. In zakaj? Zato, ker sem se spomnil onih žalostnih dogodkov koncem preteklega šolskega leta. Spomnil sem se onih vtisov, ki so jih odnesli s seboj na počitnice. Kdo jim je lani vzel veselje?

Zopet bo prišel čas, ko bo potrebno loviti dijače na ulicah in po lokalih, čeprav so bele vrane taki, ki si tam iščejo zabave. Zopet bodo oživila sportna igrišča, oživele bodo telovadnice. In zopet ne bo tistih, ki bi tja pogledali, da bi videli mladino, kako je delavna in kako pozitivno je usmerjena. Če bi jo večkrat videli in če bi jo opazovali, bi bile »ocene« mnogo objektivnejše. Časi se spreminjajo in z njimi mi vsi.

Odmev stomilionske inozemske zbirke

Čitali smo, da je avstrijski »Schulverein« ob devetdesetletnici rojstva nemškega pisatelja Roseggerja uvedel veliko zbirko pod geslom »Hundert-Millionen-Groschen-Sammlung« v prid obrambnim nacionalnim svrham. Sistem te zbirke je podoben že obstoječi nabiralni dinarski akciji, ki se vodi v Mariboru. Zato lahko s ponosom ugotovimo, da imamo tudi pri nas društvo, ki ne zaostaja v agilnosti pri izvajanju svojega obširnega programa od avstrijskega »Schulvereina«. Treba se ga je samo okleniti in pokazali bomo, da imamo Jugoslovani smisel za društveno delovanje, zlasti, kadar gre za naše največje bogastvo — zdravje —, ki

edino rodi veselje in blagostanje, tako v družini kakor v državi. Samo zdrav narod lahko mnogo koristi. Pokažimo, da to ni nobena žrtev, če položimo mesečno enkrat en sam dinar v fond za zgradbo azila, ki ga vodi naša agila Protituberkulozna liga v Mariboru, katera si tudi prizadeva, da doseže zbirka čimprej lepo in zaželjeno milijonsko številko. Samo malo volje naj se oglasi mesečno pri vsakem in vedeli bodo naši sosede na severu, da smo tudi mi delavni in vztrajni za vsako podrobno društveno delo. Zato ne pozabite na mesečni dinar!

NAJVEČJA ČAST JE UMRETI ZA DOMOVINO!

Zahtevajte „BORBO“ v vsakem javnem lokalni!

NAŠ POKRET

Guštani

Zadnje obširno poročilo v »Borbi« o pogubnem gospodarstvu Marksistov je vzbudilo tudi med tukajšnjimi delavstvom mnogo pogovorov o prav tako zavoženem gospodarstvu tukajšnjih marksističnih podjetij. Če kje, preklinja prav gotovo v Guštanju uvidevnejši delavec Marksi- ste radi njihovega slabega gospodarstva, katerega posledice občutijo premnogi delavci še danes. Poleg faliranih konzumov imajo še drugo gospodarsko podjetje, klavnico, ki jo vlačijo sedaj iz blata. Tudi zadeva s klavnico je zelo neprijetna za marksistične kolovodje, pogubna pa za delavce, konzumente. Prav gorostasne stvari o tem bivšem njihovem gospodarskem podjetju so zadnjo nedeljo iznesli nekateri prizadeti delavci na zaupniškem sestanku. Zavozili pa so jo tudi z novim občinskim poslopjem. Dolgove, ki še sedaj presegajo vrednost zgradbe, bodo morali Guštaničani plačevati še dolga leta. Odplačevanje požre večino vseh občinskih davščin in trpi radi tega vse občinsko gospodarstvo, zlasti pa šola in ukaželjni revni delavski otroci, ker primanjkuje denarja za šolske potrebščine.

Torej polomija za polomijo! Sada uspeva marksistična skupina in njihovi vodje! Čudimo se, da se delavci še vedno ne morejo otresti takih voditeljev. Ali so nekateri ljudje res tako zaslepljeni, da ničesar ne vidijo? Osmešili pa so se te dni marksistični zaupniki, ko so, seveda v svrhu agitacije za svojo »stranko« vabili »pucljarje« kar na slepo — v Srbijo. Neverjetno, toda resnično! Zaradi »savesa« stranke! Vsi pametnejši, uvidevnejši in dalekovidnejši delavci so se z veliko vno in navdušenjem oprijeli jugosl. nacionaln. delavskega pokreta. Tudi narodna obramba bo dobila svoje akcijske čete, ki jih v Guštanju težko pričakujemo, ker so nam resnično nujno potrebne, kot morebiti še nikdar. Ustanovni občni zbor akcijske čete bo že prihodnje dni.

Nova postojanka NSZ

V nedeljo 27. avgusta je bil ustanovni občni zbor NSZ na Sladkem vrhu za delavstvo tamkajšnje tovarne. Ob tej priliki je priredila podružnica NSZ iz Maribora izlet za svoje članstvo na Sladki

Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnic v Mariboru

Frankopanova ulica 34

daje posojila po 8%

sprejema vloge in obrestuje nevezane po 4% vezane pa po 5½%

Vse vloge izplačuje promptno

Železničarji, poslužite se samo Vaše Kreditne zadruge